

d ů v o d ů:

Zákonné provedení důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. lze spatřovati pouze v té části vývodů, kde stížnost namítá, že závadný výrok mohl by spadat pod ustanovení § 305 tr. zák. jen tenkrát, kdyby obžalovaný byl vyzýval dělníky p ř e d opuštěním továrny, aby si vzali s sebou podešve. Zde byli však prý dělníci již venku z továrny, takže výzva byla opožděna a neměla významu, pročez prý o nějakém podněcování k nějakému nezákonnému činu dle § 305 tr. zák. (ku krádeži podešví) nemůže býti řeči. Avšak ani o výzvě ku zpronevěře podešví nelze prý mluvit. Neboť kůže, kterou dělník dostane, zapíše se prý jednak v továrně, jednak se dělník musí vykázati vrátnému odebíracím potvrzením, takže i tu by výzva neměla žádného významu, pokud se týče zpronevěra by přišla brzo na jevo. Stížnost jest bezdůvodna. Její vývody nasvědčují tomu, že činí skutkovou povahu přečinu dle § 305 tr. zák. odvislou od výsledku protizákonné činnosti pachatele. Sankcí zákona nemá býti však postižen teprve skutečně nastalý neb zamýšlený výsledek podněcování, nýbrž nebezpečí s podněcováním spojené a záležející v tom, že pachatel svým jednáním zviklati může etické a právní názory osob jiných. Toto nebezpečí je však opodstatněno již tím, jakmile je tu možnost, že čin mohl býti postřehnut více osobami. Skutková povaha přečinu dle § 305 tr. zák. je proto již naplněna, když pachatel předsevezme čin, objektivně způsobilý přivoditi zmíněné nebezpečí, aniž je zapotřebí, by nebezpečí skutečně nastalo. S hlediska těchto úvah jsou námitky stížnosti bezpodstatnými, poněvadž dle zákona se nevyžaduje, by závadná slova obžalovaného učinila na druhé osoby nějaký dojem, tím méně pak je třeba, by měla v zápětí skutečný účinek a přiměla snad posluchače ku provedení nějakého protizákonného činu.

Čís. 767.

V žádosti o odklad trestu a o milost nelze ještě spatřovati vzdání se opravných prostředků.

(Rozh. ze dne 11. března 1922, Kr II 168/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení ku zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Usnesením krajského soudu v Jihlavě ze dne 23. listopadu 1921 byl porušen zákon v ustanovení § 469 tr. ř., usnesení to jako zmatečné se zrušuje a krajskému soudu v Jihlavě se ukládá, by o odvolání Josefa K-a do rozsudku okresního soudu v Novém Městě ze dne 15. dubna 1921 znova jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rolník Josef K. byl rozsudkem okresního soudu v Novém Městě na Moravě ze dne 15. dubna 1921 uznán vinným přestupkem §§ 5 a 314 tr. zák. a odsouzen dle § 314 tr. zák. za použití § 260 b) tr. zák. do vězení na dobu 48 hodin, zostřeného jedním tvrdým ložem. Ohlásil ihned po vyhlášení rozsudku odvolání co do viny a trestu. Dne 22. dubna 1921 podal

u okresního soudu žádost za odklad trestu s odůvodněním, že podal na pana presidenta republiky žádost o prominutí trestu cestou milosti. Okresní soud předložil, aniž o této žádosti rozhodl, spisy k rozhodnutí o odvolání obžalovaného krajskému soudu v Jihlavě, který usnesením ze 4. května 1921 vrátil spisy okresnímu soudu s upozorněním, že — podal-li obžalovaný žádost za odklad trestu právním zástupcem — upustil tím mlčky od odvolání. Mezitím došla okresního soudu dne 4. května 1921 žádost Josefa K. o prominutí trestu, po případě o podmíněný jeho odklad cestou milosti presidenta republiky, — od ministerstva spravedlnosti s příkazem, aby okresní soud trestu až na další nevykonal a o žádosti podal zprávu. Za příležitosti přezkoumání této zprávy dal vrchní zemský soud v Brně Josefa K-a vyslechnouti, ustupuje-li od odvolání. K. prohlásil dne 5. listopadu 1921 před okresním soudem v Novém Městě, že trvá na odvolání co do viny a trestu; k poukazu vrchního zemského soudu předložil okresní soud spisy znova krajskému soudu v Jihlavě, který však usnesením ze dne 23. listopadu 1921 odvolání odmítl, ježto ze žádostí K-ových o odklad trestu a o milost vysvítá zřejmě, že obžalovaný v době podání jich považoval výrok o vině za nezměnitelný a právoplatný, a ježto jinak žádost za odklad trestu byla by bezpředmětnou; k tomuto úsudku prý obžalovaný mohl dospěti jen v důsledku vlastního rozhodnutí, že odvolání své a to v celém rozsahu bere zpět; obžalovaný prý tím platně vzdal se odvolání a odvolání vzdání se opravného prostředku zákonem připuštěno není. Uvedeným usnesením krajského soudu byl porušen zákon v ustanovení § 469 tr. ř., kterýž vyžaduje platné vzdání se práva k odvolání. Není-li tu výslovného vzdání se odvolání, dlužno požadovati takové (konkludentní) výroky nebo činy, dle nichž nelze pochybovati, že se oprávněná osoba opravného prostředku vzdává. Tato vůle musí býti tím zřejmější a činy, z nichž se tato vůle dovozuje, tím přesvědčivější, když obžalovaný ohlášením opravného prostředku dal již dříve na jevo, že odsuzujícího výroku neuznává a trestu nepřijímá. Takovéto zřejmosti a přesvědčivosti není v okolnosti, že obžalovaný podal zmíněné žádosti. Zejména pohnutka žádosti o odklad trestu může býti jiná, než že obžalovaný považoval výrok o vině za právoplatný a nezměnitelný; může jí býti zejména opatrnost, aby snad přes odvolání nebyl zmařen účel žádosti o milost. Mimo to obžalovaný v žádosti o milost popírá správnost výpovědi svědka Antonína N-a, na níž odsuzující výrok se zakládá a prohlášením ze dne 5. listopadu 1921 odstranil pochybnosti, o které jde. Platného vzdání se práva k odvolání tu tedy nebylo. Proto nejvyšší soud zmateční stížnosti, vznesené generální prokuraturou k zachování zákona podle § 33 tr. ř. vyhověl a podle §§ 292 i 479 tr. ř. uznal, jak nahoře uvedeno.

Čís. 768.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Při posuzování přemrštěnosti ceny za předmět potřeby, pro nějž není úředně stanovených cen, dlužno též uvážit, zda nevytvořila se již dle zákonův o nabídce a poptávce pravidelná cena běžná.

Pachatelem přestupku dle § 14 lich. zák. jest, kdo činí úmyslně nesprávný údaj, třebaš nebyl prodátelem a vydátelem účtu.

(Rozh. ze dne 13. března 1922, Kr I 550/21.)